

*Вікторія Стамат
Руслан Бойко
(м. Миколаїв)*

УПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТІВ В УМОВАХ КРИЗОВОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

На сьогодні у нестабільній економічній ситуації впровадження проєктів стикається з безліччю проблем, що заважають їх успішній реалізації. Глобальна економічна криза, внутрішні бюджетні труднощі, зміни в регуляторній політиці та невизначеності ринкових умов створюють додаткові перешкоди для залучення інвестицій та стратегічного планування.

Одна з головних проблем – обмежений доступ до фінансових ресурсів. Це пов'язано з тим, що в період кризи банки та інвестори віддають перевагу менш ризикованим інвестиціям. Зростання відсоткових ставок, девальвація національної валюти та зростаюча інфляція збільшують вартість реалізації проєктів, роблячи їх менш прибутковими або навіть збитковими.

Окрім фінансових труднощів, нестабільні ринкові умови є ще одним серйозним викликом. Під час кризи попит на товари та послуги має тенденцію до зниження, що створює додаткові труднощі для компаній, які планують реалізовувати нові проєкти. Це пов'язано з тим, що державні органи влади запроваджують нові системи оподаткування та регулювання, які часто тягнуть за собою додаткові витрати та зміни в структурі компаній.

Дослідження сучасних тенденцій в управлінні проєктами вказують на необхідність адаптації до кризової ситуації. Зокрема, у статті «Управління проєктами: стан та перспективи розвитку підприємства» йдеться про те, що проєктна практика в багатьох компаніях є хаотичною і їй бракує чітких методологічних принципів сучасного управління проєктами (Овецька, Кукудяк, 2022).

Сучасні дослідження акцентують увагу на необхідності впровадження систем управління ризиками в проєктній діяльності під час кризових умов. Зокрема, запропоновано системи, що дозволяють ідентифікувати та ранжувати ризики за їхньою ймовірністю та потенційним впливом, що сприяє обґрунтуванню пріоритетних ризиків для негайного реагування.

Інше дослідження під назвою «Управління ризиками проєктів в кризових умовах» пропонує систему управління ризиками та акцентує увагу на перевагах впровадження такої системи в кризових ситуаціях (Кульчинський, 2022).

Організаційні питання також відіграють важливу роль у реалізації проєктів у кризових ситуаціях. Однією з головних проблем є втрата кваліфікованого персоналу через скорочення заробітної плати, нестабільність керівництва та неможливість фінансувати навчання персоналу. Крім того, порушення ланцюгів постачання через кризові ситуації, такі як пандемії та збройні конфлікти, також мають значний вплив на графіки реалізації проєктів. Відсутність налагоджених логістичних процесів, труднощі із закупівлею матеріалів та перебої в діяльності компаній-партнерів змушують компанії шукати нові способи організації виробництва та зменшувати залежність від зовнішніх постачальників.

Управління ризиками стає все більш важливим чинником для успішної реалізації проєктів у кризові часи. Неадекватне прогнозування потенційних загроз, неефективні

стратегії антикризового управління та відсутність цифрових рішень для моніторингу економічної ситуації можуть призвести до провалу проекту та суттєвого перевищення запланованих бюджетів. У цьому контексті компаніям варто впроваджувати сучасні системи аналізу даних, які дають змогу швидко реагувати на мінливі ринкові тенденції та приймати ефективні бізнес-рішення. Для ефективного управління проектами в кризових умовах рекомендується впроваджувати безпеко-орієнтовані моделі та методи управління, які забезпечують стійкість та адаптивність складних систем. Це включає підготовку персоналу до кризового управління, імплементацію технологічних рішень та автоматизацію процесів (Пилипчук, 2022).

Попри всі виклики, існують шляхи мінімізації негативного впливу кризи на впровадження проектів. Одним із них є оптимізація фінансового управління, що передбачає більш обережне планування витрат, пошук альтернативних джерел фінансування, таких як гранти, державні субсидії. Використання антикризових бюджетних моделей дозволяє компаніям уникнути непотрібних витрат та забезпечити фінансову стійкість у складні періоди (Процик, 2021).

Ще один важливий аспект реалізації проекту в умовах кризи - підхід до управління змінами. Компанії, здатні швидко адаптувати свої бізнес-моделі, мають більше шансів на успіх. Методи сценарного планування дають змогу організаціям підготуватися до можливих сценаріїв і швидко змінити свої стратегії. Крім того, важливим елементом стійкості проекту є ефективне використання внутрішніх ресурсів і розвиток партнерських відносин, щоб мінімізувати залежність від зовнішніх чинників.

Варто також наголосити на важливості корпоративної культури та лідерства в кризові часи. Компанії з чітким баченням і згуртованими командами здатні швидше адаптуватися до труднощів. Створення корпоративної культури гнучкого та інноваційного мислення може допомогти знайти нові рішення і мотивувати співробітників. Лідери компаній відіграють ключову роль у підтримці співробітників, забезпеченні відкритого спілкування та збереженні довіри до організації навіть у важкі часи (Пилипчук, 2022).

Гнучке управління проектами – ще один важливий чинник успіху. Використання сучасних методологій, таких як Agile та Lean, дозволяє швидко адаптувати стратегії впровадження до мінливих умов. Важливо також покращити комунікаційні процеси всередині організації, оскільки це може допомогти швидко вирішувати проблеми та забезпечити координацію між відділами.

Кризи можуть бути не лише загрозою, але й можливістю для розвитку, оскільки компаніям необхідно застосовувати інноваційні підходи та підвищувати ефективність бізнес-рішень. Використовуючи цифрові технології, автоматизацію процесів, штучний інтелект та аналітику великих даних, компанії можуть швидко реагувати на зміни та знаходити нові джерела прибутку. Важливо також розвивати людські ресурси, оскільки кваліфікована робоча сила, здатна ефективно працювати в умовах кризи, стає вирішальним фактором успіху для будь-якого бізнесу (Овецька, Кукудяк, 2022).

Реалізація проектів у кризових ситуаціях є складним завданням і вимагає комплексного управлінського підходу, стратегічного планування та ефективного використання ресурсів. Основними проблемами є фінансові труднощі, ринкова нестабільність, інституційні ризики та нерозвиненість механізмів антикризового управління. Однак існують ефективні шляхи подолання цих викликів. Оптимізація фінансових потоків, застосування сучасних методів управління ризиками та підвищення рівня діджиталізації бізнес-процесів можуть суттєво покращити ситуацію. Кризи є не

лише перешкодою, але й каталізатором розвитку, оскільки вони спонукають компанії шукати нові підходи та вдосконалювати управлінські процеси.

З огляду на зазначене вище, реалізація проєктів в умовах кризи вимагає комплексного підходу, що поєднує фінансову стійкість, ефективне управління ризиками та адаптацію до мінливих умов. Ключовими елементами успішної реалізації проєктів в умовах нестабільності є розроблення та реалізація стратегії комунікації в кризових ситуаціях і зміцнення технічного потенціалу для управління заходами у відповідь.

Список використаних джерел:

1. Савчук В. П., Коваленко І. М. Управління проєктами в умовах економічної кризи. *Економіка і суспільство*. 2023. №45. С. 125-138. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4364>
2. Пилипчук О. Г. Антикризове управління підприємством: виклики та можливості. *Журнал економічних досліджень*. 2022. Т. 8, №3. С. 59-74.
3. Процик І. В. Стратегії фінансової стійкості проєктів у періоди нестабільності. *Фінанси України*. 2021. №7. С. 88-103.
4. Кульчинський І.І. Управління ризиками проєктів в умовах економічної нестабільності: аналітичний звіт. Інститут стратегічних досліджень. Київ, 2022. 78 с.
5. Овецька О.В., Кукудяк Н.В. Управління проєктами: стан та перспективи розвитку підприємства. URL: https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/12552?utm_source=chatgpt.com